

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 709

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 12 juli 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Lerarentekort - Taalleerkrachten

Dat het onderwijs met een tekort aan leerkrachten kampt, is de laatste maanden uitvoerig besproken in de media. Als het over middelbaar onderwijs gaat, ligt de nadruk vaak op STEM-profielen (STEM: Science, Technology, Engineering and Mathematics). Nochtans is het tekort aan taalleerkrachten in absolute cijfers groter.

Taalvaardigheid Nederlands is belangrijk voor schoolsucces aangezien het essentieel is voor de ontwikkeling van noodzakelijke vaardigheden: gedurende het volledige Vlaamse onderwijstraject is Nederlands de instructietaal. Helaas beschikt minstens 10% van de Vlaamse jongeren niet over voldoende taalvaardigheid om volwaardig deel te kunnen nemen aan onze samenleving. De afgelopen vijf jaar zouden de inschrijvingscijfers voor de academische bachelors toegepaste taalkunde en taal- en letterkunde met een kwart gedaald zijn, wat doet vermoeden dat het tekort aan taalleerkrachten groeit, met weinig beterschap in zicht. Ook de toekomstige generatie studenten, jongeren die nu 18 jaar oud zijn, toont weinig enthousiasme of interesse voor een talenstudie.

Als Vlaanderen wil meedraaien op het hoogste niveau in een geglobaliseerde wereld, is een degelijke taalkennis van onschatbaar belang. Meertaligheid, literatuur en inzicht in taalstructuren zijn immers niet alleen noodzakelijke kwaliteiten van zij die van talen hun beroep maken. Onderzoek wijst uit dat taalverwerving onlosmakelijk verbonden is met de ontwikkeling op vele andere domeinen: socio-emotionele ontwikkeling, motorische, mentale en fysieke ontwikkeling enzovoort.

1. Heeft de minister zicht op de evolutie van het aantal studenten dat zich de afgelopen vijf jaar inschreef voor een taalopleiding en hoeveel van hen afstudeerden? Graag een overzicht in Excel per taal per soort opleiding (professionele bachelor, academische bachelor en academische bachelor).
2.
 - a) Welke maatregelen nam de minister al en welke maatregelen zijn nog gepland om jongeren te motiveren voor een taalopleiding te kiezen, zowel in het secundair als in het hoger onderwijs?
 - b) Welke maatregelen stelde de Vlaamse Reaffectatiecommissie voor om het lerarentekort op te lossen? Welke van deze maatregelen zijn specifiek toegespitst op taalleerkrachten?
 - c) Hoe evalueert de minister het succes van de reeds ondernomen initiatieven aan de hand van de evolutie van de cijfers?

**Vlaams
Parlement**

3. Hoeveel taalleerkrachten studeerden de afgelopen vijf jaar af en hoeveel van hen werden ondertussen aangesteld? Graag een overzicht in Excel per jaar. Hoe verhouden deze cijfers zich tot het huidige tekort aan taalleerkrachten?
4. Kan de minister bij de cijfers van de voorafgaande vragen ook de verdeling van de beroepsactieve taalleerkrachten over de leeftijdscategorieën meegeven, zodat de spreiding van de leerkrachten in beeld gebracht kan worden? Graag een overzicht in Excel.
5. Het Vlaams Talenplatform stelde in het talenplan van maart 2020 de uitwerking van een Vlaams professionaliserings- en expertisenetwerk voor om de kwaliteit van het taalonderwijs in Vlaanderen te ondersteunen en controleren.

Is het de bedoeling om in de toekomst zo'n professionaliserings- en expertisenetwerk te organiseren? Wat is de stand van zaken met betrekking tot zo'n onafhankelijk orgaan?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 709 van 12 juli 2022

van **BRECHT WARNEZ**

1. Tabel 1 geeft het aantal ingeschreven studenten in de taalopleidingen vanaf academiejaar 2016-2017.

We nemen de volgende studiegebieden mee:

- Geschiedenis – Taal- en letterkunde;
- Taal- en letterkunde;
- Toegepaste taalkunde.

In de academisch gerichte bachelor is het aantal inschrijvingen gedaald van 4712 in 2016-2017 tot 3570 in 2021-2022.

In het studiegebied 'Geschiedenis – Taal- en letterkunde' is het aantal inschrijvingen gedaald van 732 in 2016-2017 tot 673 in 2021-2022 (voorlopige cijfers).

In het studiegebied 'Taal- en letterkunde' is het aantal inschrijvingen gedaald van 2123 in 2016-2017 tot 1633 in 2021-2022 (voorlopige cijfers).

In het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' is het aantal inschrijvingen gedaald van 1857 in 2016-2017 tot 1264 in 2021-2022 (voorlopige cijfers).

In de Master is het aantal ingeschreven studenten in het algemeen toegenomen van 2170 in 2016-2017 tot 2326 in 2021-2022.

- Voor het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' stellen we een daling vast (van 841 tot 728 in 2021-2022), evenals voor het studiegebied 'Taal- en letterkunde' (van 1113 in 2016-2017 tot 823 in 2021-2022).
- In de 'Educatieve master voor talen' is er een toename van het aantal ingeschreven studenten van 344 in 2019-2020 tot 532 in 2021-2022.

Tabel 2 geeft het aantal gediplomeerde studenten in de taalopleidingen vanaf academiejaar 2016-2017.

We nemen de volgende studiegebieden mee:

- Geschiedenis – Taal- en letterkunde;
- Taal- en letterkunde;
- Toegepaste taalkunde.

In de academisch gerichte bachelor is het aantal gediplomeerden gedaald van 1035 in 2016-2017 tot 782 in 2020-2021.

In het studiegebied 'Geschiedenis – Taal- en letterkunde' is het aantal gediplomeerden gedaald van 135 in 2016-2017 tot 103 in 2020-2021 (voorlopige cijfers).

In het studiegebied 'Taal- en letterkunde' is het aantal gediplomeerden gedaald van 501 in 2016-2017 tot 370 in 2020-2021 (voorlopige cijfers).

In het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' is het aantal gediplomeerden gedaald van 399 in 2016-2017 tot 309 in 2020-2021 (voorlopige cijfers).

In de Master is het aantal gediplomeerde studenten in het algemeen stabiel gebleven 1189 in 2016-2017 en 1188 in 2020-2021.

- Voor het studiegebied 'Toegepaste taalkunde' stellen we een daling vast (van 612 tot 520 in 2021-2022), evenals voor het studiegebied 'Taal- en letterkunde' (van 485 in 2016-2017 tot 412 in 2020-2021).
- In de 'Educatieve master voor talen' is er een toename van het aantal gediplomeerde studenten van 145 in 2019-2020 tot 208 in 2020-2021.

Tabel 3 geeft het aantal studiebewijzen in een educatieve opleiding met specialisatie een taal per type opleiding en vanaf academiejaar 2016-2017.

Het aantal studiebewijzen in de educatieve master voor talen is toegenomen van 145 in 2019-2020 tot 208 in 2020-2021.

Het aantal studiebewijzen in de educatieve bachelor voor secundair onderwijs met specialisatie een taal is afgenomen van 552 in 2016-2017 tot 508 in 2020-2021.

2+5. Ik wil de dalende inschrijvingsaantallen in talenopleidingen en het dalende niveau van de taalvaardigheid van onze Vlaamse jongeren aanpakken en tracht op die manier ook het tekort aan taalleerkrachten op te lossen. In dit kader wil ik wijzen op het belang van het Vlaamse Leesoffensief, dat onder de slogan "Vrienden voor het Lezen" op 21 september gelanceerd werd. Het is de bedoeling dat we niet alleen de liefde voor het Nederlands versterken, maar idealiter ook extra mensen stimuleren om leerkracht Nederlands te worden. Ook de opmerkelijk grote belangstelling die jongeren blijkbaar recent hebben ontwikkeld voor Engelstalige literatuur kan idealiter een gelijkaardige afgeleide hebben.

Om jongeren aan te zetten tot het leren van talen heb ik in de Matrix voor het Secundair Onderwijs een nieuwe studierichting: 'Moderne Talen' voorzien. Die studierichting zet sterk in op het leren van talen met een extra pakket bovenop de basisvorming voor Nederlands, Frans en Engels. Daarnaast wordt Duits er als 3de vreemde taal toegevoegd in de tweede graad.

Ook wordt er een 4de moderne vreemde taal naar keuze opgelegd in de derde graad.

Door zowel in de 2de als in de 3de graad van de domeinoverschrijdende doorstroomfinaliteit een studierichting 'Moderne Talen' te voorzien, wordt de mogelijkheid gecreëerd om een volwaardig en hoogstaand talenparcours te volgen.

Ik wijs er tevens op dat ook in de 3de graad van de domeingebonden doorstroomfinaliteit (tso) er voortaan een studierichting is die sterk inzet op moderne talen: 'Taal en Communicatiewetenschappen'.

Verder ondersteun ik ook het Talenplatform en de plannen om via een grootschalige campagne de perceptie over talenrichtingen in het secundair onderwijs en hoger onderwijs op te waarderen om zo de kwaliteit van de in- en uitstroom te verhogen evenals het belang van een talenopleiding en talenkennis in de verf te zetten. Ook blijven we inzetten op professionaliseringsinitiatieven.

Een lopend professionaliseringsinitiatief rond taalondersteuning betreft de prioritaire nascholing taalintegratietrajecten. De deelnemende scholen worden gedurende twee schooljaren (2022-2023 en 2023-2024) ondersteund om krachtige en effectieve taalintegratietrajecten uit te werken voor leerlingen die de onderwijstaal onvoldoende beheersen. Maar ook hebben we oog voor duurzame initiatieven. De bevraging van het Vlaams Talenplatform zal ook hiervoor een handige gids zijn.

Wat de Vlaamse reffectatiecommissie betreft, deze zoekt in eerste instantie steeds naar een reffectatie, wat inhoudt dat er een vacature in een vak wordt gezocht waarvoor het betrokken personeelslid een vereist bekwaamheidsbewijs heeft. Als dat niet lukt, gaat de commissie over tot wedertewerkstelling in een ander ambt.

De Vlaamse reffectatiecommissie probeert binnen haar bevoegdheden ook steeds maximaal alle beschikbare vacatures toe te wijzen aan ter beschikking gestelde personeelsleden. Op die wijze draagt ze haar steentje bij aan het milderen van het lerarentekort.

Het overzicht van haar activiteiten kan u [hier](#) raadplegen.

De trend van de afgelopen jaren zet zich door in de laatste inschrijvingscijfers. Het is nog vroeg om een weerslag van de recente initiatieven te zien in die cijfers, te meer omdat een aantal acties nog gepland staan. Wel is al duidelijk dat meer studenten de weg vinden naar de educatieve Masteropleidingen.

3. Ik herneem mijn antwoord dat ik meegaf bij schriftelijke vraag nr. 48 (08/10/2021) van collega Vandenberghe. De gegevens over de tewerkstelling in het Vlaamse leerplichtonderwijs en de gegevens van studenten en afgestudeerden in het Vlaamse hoger onderwijs zijn niet standaard aan elkaar gekoppeld. Beide databanken hebben elk een andere finaliteit en zijn eigendom van verschillende entiteiten. Elke koppeling tussen gegevens uit beide databanken moet conform de GDPR gebeuren en hiervoor moeten aparte protocollen met een duidelijke finaliteit worden opgemaakt.
4. Tabel 4 geeft de cijfers van het aantal taalleerkrachten in het secundair onderwijs weer. Zie ook antwoord 3.

BIJLAGE

Overzicht